

LA CIUTAT I LA SEVA TRANSFORMACIÓ AL LLARG DEL TEMPS

Els grans plans urbanístics del segle XIX

ART I HISTÒRIA

MARIA MORENO CANO

maria.moreno@ub.edu

Departament d'Història de l'Art

NOTES PRELIMINARS

Investigació finançada pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport del Govern espanyol per a la Formació de Professorat Universitari.

**LA CIUTAT I LA SEVA TRANSFORMACIÓ
AL LLARG DEL TEMPS
París i el Pla Haussmann**

ART I HISTÒRIA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Els orígens del Pla Haussmann

París fins 1850

- 1 M d'habitants el 1850 (x2 respecte 1800), concentrada al centre
- Epidèmies de còlera
- Revolucions afavorides per l'intricat dels carrers → Urbanisme repressiu

Rambuteau, prefecte del Sena, vol obrir la zona de les Halles

- Problema: no hi ha llei d'expropiació forçosa → modificació de la línia de façana
- Rue de Rivoli → solars massa petits i inútils

Haussmann (prefecte del Sena 1853-1870)

Jerarquització de l'espai

- Grans escenaris urbans → exhibició de la burgesia
- Categories:
 - a) Grans nusos viaris: grans cruïlles
 - b) Bulevards: unió de punts neuràlgics
 - c) Carrers

Haussmann (prefecte del Sena 1853-1870)

Objectius de la regulació

- 1) Grans edificis, aïllats
- 2) Eliminació de carrers infectes
- 3) Pau pública: boulevards sanejats i de fàcil circulació
- 4) Penetració del ferrocarril al centre de la ciutat i de comerç

Trois réseaux (Tres xarxes)

- Eixos N-S i E-W
- Enllaç centre-perifèria per avingudes
- Carrer dels Pirineus per comunicar els barris de l'E + barri de l'Òpera, Borsa...

Endeutament de l'Ajuntament

Realització real del pla

Rue de Rivoli i Barri Les Halles

- Mercat obert de Baltard

Grande Croisée

Gran cruïlla amb centre doble: Place du Châtelet + Place saint Michel

Intervencions a la Île de la Cité

70% centre històric destruït + construcció:

- Hôtel Dieu: hospital
- Prefectura de policia
- Tribunal de comerç
- Espais buits

Realització real del pla

Barris

- Barri de l'Òpera i Rue Lafayette → Connectar l'Òpera i la zona de la Borsa amb el Louvre + Rue Lafayette
- Sanejament del Quartier Latin
- West End du Nouveau Paris → Obertura d'avingudes amb connexió amb els boulevards històrics i la plaça de l'Étoile + Boulevard Malesherbes
- Barris de l'Est: Parc Buttes-Chaumont i Parc Montsouris

París 1900

Places

- Place saint Michel i Davioud: *Font de saint Michel*
- Plaça de l'Òpera → edificis monumentals amb pilastres com a composició urbana

Bulevards

- Boulevard Voltaire i Sébastopol → tractament monumental dels habitatges

Avingudes

- Avinguda de l'Òpera → efecte de perspectiva

Carrers

- Rue de Rennes

Uniformitat de la imatge de París

Resum

Substitució del París antic per la ciutat del s. XIX

Millores dels serveis

- Construcció d'equipaments → Escorxadors, mercats, hospitals, cementiris, presons
- Millora del clavegueram i del proveïment d'aigua
- Construcció de parcs i jardins
- Reorganització administrativa → Oficina del Pla de París + 20 Arrondissements

Crítiques a Haussmann

El titllen de lladre i de devastador

París serà el paradigma de reforma urbana que canviarà radicalment la ciutat, essent model a seguir com a metròpoli europea

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- HÉNARD, E.: *Estudios sobre la transformación de París: y otros escritos de urbanismo*. Barcelona: Fundación Caja de Arquitectos, 2012.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA